

Jezus geboren

Periodethema: Geboorte en rondwandeling
Lukas 2: 1-20

VOORAF

Als Johannes de Doper, de voorloper van de Heere Jezus, geboren is, vertelt Lukas over de geboorte van de beloofde Zoon van God.

a. Uitleg van de tekst (Luk. 2: 1-7)

Eerst maakt Lukas melding van wat er op 'wereldniveau' gebeurt. Op het eerste gezicht heeft dat niets te maken met de jonge, zwangere maagd Maria in Nazareth. Maar achter de schermen schrijft de almachtige God de geschiedenis. De keizer van het Rome geeft de opdracht exact op schrift te stellen hoeveel mensen in zijn rijk wonen. Met 'de gehele wereld' wordt hier niet bedoeld de hele aarde, maar het hele Romeinse Rijk. Het motief voor de volkstelling is vermoedelijk van fiscale aard: zo komt de keizer te weten hoeveel belastinggeld hij kan innen. Keizer Augustus is de opvolger van de beroemde Julius Caesar. In het jaar 27 voor Christus komt de leiding van het wereldrijk in zijn handen. In verband met de volkstelling moet iedereen gaan naar de plaats van waaruit zijn familie afkomstig is. Jozef en Maria moeten van Nazareth naar Bethlehem, een plaats zeven kilometer ten zuiden van Jeruzalem. De plaats waar volgens de oudtestamentische verwachting de Messias geboren zou worden. Zowel Jozef als Maria zijn afkomstig uit het geslacht van koning David. Dat betekent voor hen een flinke reis van meerdere dagen en dat terwijl Maria hoogzwanger is. Mogelijk hebben zij gedacht: kan het slechter uitkomen? Maar hier zit de leiding van de Heere achter: Zijn Zoon moet in Bethlehem geboren worden. Overigens: of Jozef en Maria hier al getrouwd zijn of niet weten wij niet zeker.

Uit het woord van de engel in Matth. 1: 20 weten we dat Jozef en Maria niets in de weg stond om officieel met elkaar te trouwen. Matth. 1: 24 geeft aanleiding om te denken dat zij dat hebben gedaan. In ieder geval heeft Jozef voor de geboorte van Gods Zoon geen gemeenschap met Maria gehad (Matth. 1: 25). Dus: al waren zij getrouwd, zij leefden met elkaar alsof zij 'ondertrouwd' en niet getrouwd waren. Precies in de dagen waarin Jozef en Maria in Bethlehem verblijven, wordt het beloofde Kind geboren. Op ongedachte wijze wordt Gods belofte vervuld, zie Micha 5: 1 waar Bethlehem eeuwen tevoren door Micha met naam en toenaam wordt genoemd. Dat deze profetie bij de Joden bekend was, blijkt als de wijzen uit het oosten in Jeruzalem komen (Matth. 2). In Bethlehem is er geen plaats voor Jozef en Maria. Het is opmerkelijk dat er over dé herberg wordt gesproken, d.w.z. die bepaalde herberg, nl. de herberg waar zij op dat moment waren. Betekent dit dat we hier te maken hebben met de (enige) plaatselijke herberg van Bethlehem? Dat er geen plaats is, heeft mogelijk meer te maken met de velen die gekomen zijn vanwege de volkstelling, dan met bewuste vijandschap. Intussen zet dit wel de toon voor Christus' vernedering op aarde: voor Hem is geen plaats. Uiteindelijk vinden Jozef en Maria een plekje in een stal of grot. Het woord 'stal' wordt nergens genoemd, maar het woord 'kribbe' wijst op een dierenverblijf. Ook kan het de begane grond van een herberg bedoeld zijn waar de dieren gestald en verzorgd werden. Volgens heel vroege berichten uit de kerkgeschiedenis gaat het om een grot of spelonk, die als stal gebruikt wordt. Hier wordt dan de beloofde Messias geboren.

TER OVERWEGING

- Dit gedeelte getuigt eenvoudig maar onweerlegbaar dat God regeert. We zien dat op het eerste gezicht niet, net als de mensen het niet zagen in de tijd waarin de Heere Jezus werd geboren. We moeten het leren zien door het onweerstaanbare werk van de Heilige Geest. Hij wil ook u als vertellers van de zondagsschool gebruiken om de kinderen hierop te wijzen. Omdat de Heere alle macht heeft, is Hij in staat ervoor te zorgen dat al Zijn beloften vervuld worden. Omdat Hij trouw is, zorgt Hij er daadwerkelijk voor dat geen van Zijn woorden ter aarde valt. Zo wil Hij ook vervullen wat Hij de kinderen beloofde bij hun doop.
- Laat uw vertelling doortrokken zijn van het wonder van het kerstfeest, zoals we dat kernachtig verwoord vinden in Joh. 3: 16.
- De Heere Jezus wilde geboren worden in de meest armoedige omstandigheden. In Zijn verdere leven op aarde heeft Hij Zichzelf voortdurend vernederd, zelfs tot in de dood van het kruis. Zoveel heeft Hij ervoor over gehad om God de Vader Zijn eer en recht te geven en onze Zaligmaker te kunnen worden en zijn.
- Voor de Heere Jezus was in Bethlehem geen plaats. Dat heeft vermoedelijk niet te maken met openlijke vijandschap tegen Hem. Zo kan het ook zijn bij ons. Je hebt niets tegen de Heere Jezus, maar je bent zo vol van en druk met alles dat er geen plaats is voor Hem. Ten diepste komt dit, omdat ons hart uitgaat naar de zonde en we niet willen dat de Heere Jezus onze Koning en Zaligmaker is. Ook in ons hart moet plaats voor Hem worden gemaakt. Wat is het dan toch een heerlijk evangelie dat de Heere Jezus in een beestestal geboren wilde worden. Het wijst erop dat Hij in ons hart wil komen wonen, dat door de zonde op een beestestal lijkt. Hij wil ons hart schoonmaken van de zonde, nieuw maken en erin blijven wonen!

b. Uitleg van de tekst (Luk. 2: 8-20)

De geboorte van Gods Zoon heeft plaats in alle stilte. Niemand weet iets van het grote wonder dat hier gebeurt. Toch zal de Heere Zelf zorgen voor getuigen van Zijn grote daden. Lukas neemt ons mee naar de velden rondom Bethlehem. Daar zien we herders die rondom hun vuur de wacht houden bij hun schapen. Plotseling verbleekt het licht van het vuur. Een heerlijk licht vervult het donker van de nacht: letterlijk: de doxa van de Kurios omstraalde hen! De herders zien het hemelse licht van de heerlijkheid des Heeren. Het maakt hen letterlijk doodsbenuwd. Want wie zal God zien, en leven (zie bijv. Ex. 33: 20)? Dan horen zij de stem van een engel: 'Vreest niet...'

Deze engel mag de herders Gods goede nieuws bekendmaken. Het zal grote blijdschap zijn voor het hele volk (NB: in vers 10 staat niet: 'alle volken', d.w.z. voor alle volken; hier staat 'alle den volke', d.w.z. voor het hele volk (enkelvoud): het volk Israel. Overigens: dit laat onverlet dat de Heere Jezus bij Zijn hemelvaart zegt dat Zijn evangelie aan alle volkeren verkondigd moet worden, zie het slot van Matth. 28). Wat houdt die grote blijdschap in? 'Namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is de Christus, de Heere, in de stad van David.' Dat het geboren Kind de Zaligmaker is, horen we al in Zijn Naam Jezus: 'Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden (Matth. 1: 21).' Het woord Christus is het Griekse woord voor het Hebreeuwse woord Messias. Dit Kind is de beloofde Redder. Hij wordt ook genoemd de Heere, de Gebieder, Hij Die leeft en Die regeert. Zo is Hij de beloofde Zoon van David, Die meerder is dan Zijn vader David. Hij is 'heden' geboren, hiermee wordt vaker de tijd aangeduid waarop God een nieuwe fase in Zijn heilsplan begint (bijv. Deut. 26: 16-19 alsook Ps. 95: 7).

Wat voor teken zou je bij zo'n Koningszoon verwachten? Alles behalve de armoedige tekenen van een onopvallend Kind in doeken gewikkeld, in een voerbak voor de dieren samen met zulke eenvoudige ouders. Toch noemt de engel juist deze armoedige tekenen als bewijs dat dit Kind de beloofde Koning der koningen is. Wanneer de herders op onderzoek uit gaan, merken zij dat het precies zo is, zoals de engel hen had gezegd. Maar voordat de herders zich haasten naar de stad van David, mogen zij getuigen zijn van een groot wonder. Even onverwacht als de verschijning van de engel (vers 9), is de plotselinge verschijning van een menigte (andere) engelen, een hemels zangkoor dat God lof zingt: 'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.' Zij geven God al de eer die Hem toekomt. Zij eren Hem om Zijn zondaarsliefde, om de geboorte van Zijn Zoon, het verlossingswerk dat Jezus voor Zijn Kerk zal volbrengen! Gods eer betekent niet dat Hij ons allen het verdiende loon geeft: de eeuwige dood. De Heere verklaart hier dat Hij Zijn eer verbindt aan de redding van zondaars door Zijn eniggeboren Zoon. Zo groot is Zijn liefde (zie o.a. Joh. 3: 16). Nemen de herders de boodschap van de engel voor kennisgeving aan? Kunnen we denken! Zij haasten zich naar Bethlehem en vinden Maria en Jozef en het Kindje liggende in de kribbe. Wat moet dit bezoek van de herders voor Jozef en Maria een bemoediging zijn. Vooral als de herders vertellen dat zij gekomen zijn voor het Kind, omdat God hun dit geheim heeft bekendgemaakt.

Als de herders weer weggaan, houden zij het wonder niet verborgen. Overal vertellen zij wat de Heere hun over dit Kind heeft gezegd, en hoe.

Hun boodschap wekt verwondering, we krijgen niet de indruk dat er meerderen komen om het Kind te aanbidden. Ondertussen bewaart Maria alles wat zij gehoord en gezien heeft zorgvuldig in haar hart. En de herders geven God al de eer over de geboren Zaligmaker.

TER OVERWEGING

- De Heere maakt het wonder van de geboorte van Zijn Zoon niet bekend aan mensen die erg ingenomen zijn met zichzelf. Hij stuurt Zijn engelen naar eenvoudige, onaanzienlijke herders.
- Het teken dat de engel aan de herders geeft, is een teken dat laat zien dat de Heere Jezus is gekomen om Zichzelf te vernederen tot aan het kruis. Pas bij Zijn tweede komst (wederkomst) zal Hij komen in Koninklijke majesteit en heerlijkheid.
- Hemels licht wekt altijd vrees bij zondige mensen zoals wij. Het geeft ons te denken hoe heilig en groot de Heere is en hoe onheilig en klein wij zijn.
- Het wonder van Kerst is dat de Heere naar de aarde komt, niet om Zijn toorn te laten ontbranden tegen de mens die zich tegen Hem verzet, maar om Zijn zondaarsliefde te tonen in Zijn geliefde Zoon. Kerstfeest is in de allerdiepste zin evangelie, blijde boodschap. De kerstboodschap wil ons brengen tot de aanbedding van het Kind. Tot de erkenning van en onderwerping aan Sions Vorst en Koning. Zo krijgt God Zijn eer.
- De herders houden het hemelse nieuws niet voor zichzelf. Anderen moeten het net zo goed horen. Ook vandaag de dag. Daarom is het goed om met het oog op het aanstaande kerstfeest na te denken over de mogelijkheden om onkerkelijke kinderen in aanraking te brengen met het kerstevangelie. Hoe goed zou het zijn, wanneer onkerkelijke kinderen vaste bezoekers van de zondagsschool worden, om DIT te horen!
- De verschillende reacties op de engelenboodschap zijn een spiegel voor ons en de kinderen: de herders die zich haasten naar het Kind, de inwoners van Bethlehem die er van horen, zonder er iets mee doen en Maria die alles bewaart in haar hart en in stille verwondering erover blijft nadenken. Wat doen wij met het kerstevangelie? Wanneer wij het kerstevangelie horen? Wat doen wij? De Heilige Geest wil geven dat wij met haast naar het Kind in de kribbe gaan en ons door dit Kind, door Jezus Christus laten zalig maken!
- Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen. Halleluja. Amen!

GELOOFSLEER

Dordtse Leerregels 2 art. 5 waar over de belofte van het evangelie gesproken wordt. Alsook 2 art. 6 waar het gaat over het ongeloof.

'Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelijk, die in den gekruisigden Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte aan alle volken en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof.'

'Doch dat velen, door het Evangelie geroepen zijnde, zich niet bekeren, noch in Christus geloven, maar in ongeloof vergaan, zulks geschiedt niet door gebrek of ongenoegzaamheid van de offerande van Christus, aan het kruis geofferd, maar door hun eigen schuld.'

Zie ook de Heidelbergse Catechismus vraag en antwoord 34: 'Waarom noemt gij Hem onze Heere?' 'Omdat Hij ons met lichaam en ziel van al onze zonden, niet met goud of met zilver, maar met Zijn dierbaar bloed gekocht, en van alle heerschappij van de duivel verlost heeft, en ons zo Zich tot een eigendom gemaakt.'

